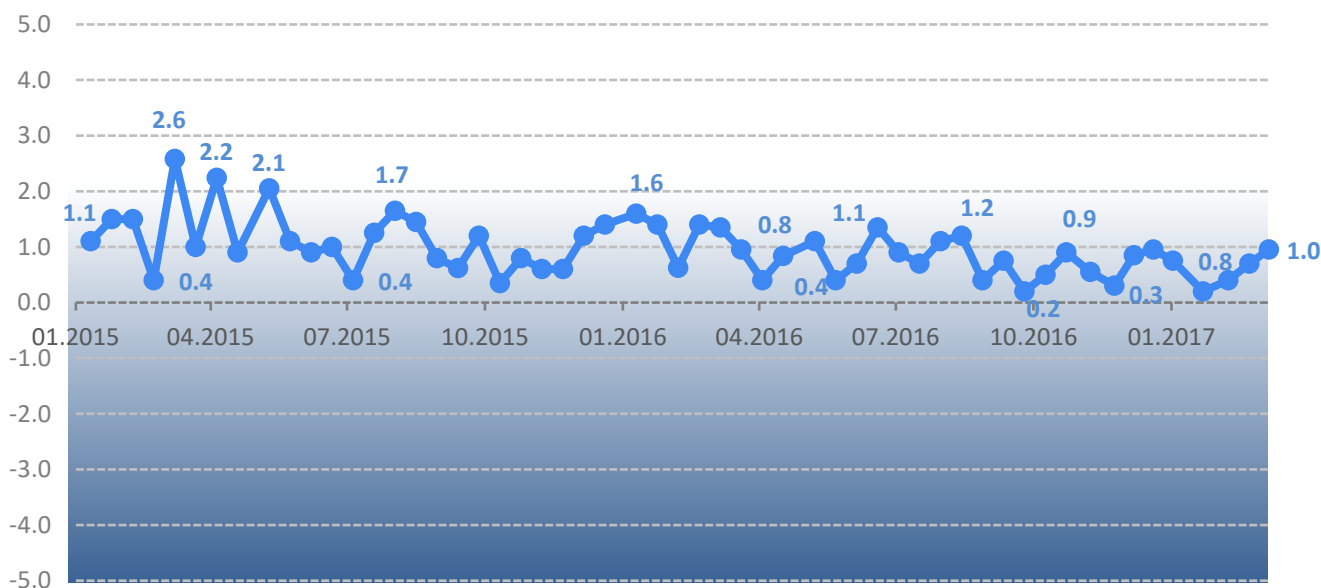

iMoRe №55. Нацбанк підштовхнув індекс реформ до 1

Індекс моніторингу реформ (iMoRe) знов засвідчує незначне поживлення активності реформаторів. Оцінка прогресу реформ за період з 20 лютого по 5 березня 2017 року – +1,0 бала з інтервалу від -5,0 до +5,0 можливих. Зрушення зафіксовані у реформуванні монетарної сфери, бізнес-середовища та енергетики.

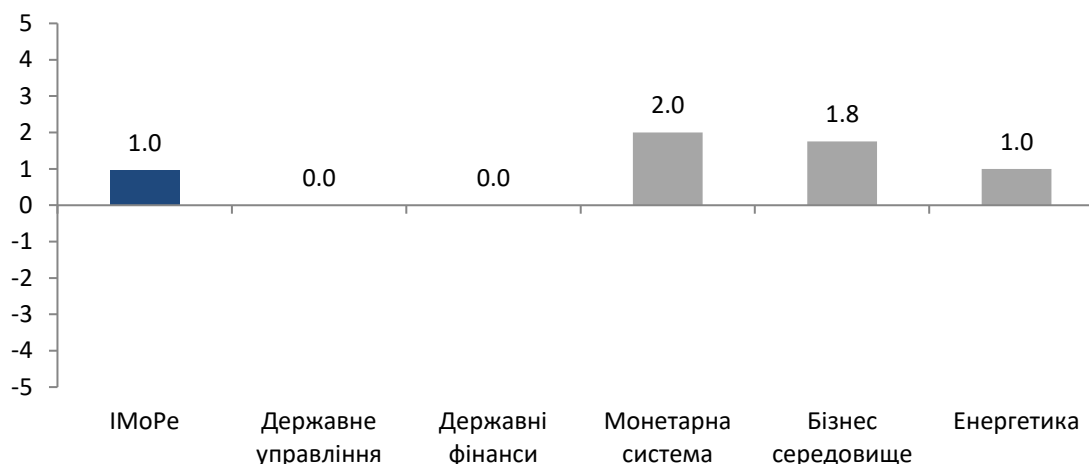
Серед головних подій цього раунду – спрощення [закордонних операцій українців](#) з іноземною валютою та процедур [проведення валютних операцій клієнтами банків](#), а також закони про спрощення отримання [дозволу на спеціальне водокористування](#) та про [єдиний доступ до інфраструктури для розвитку телекомунікаційних мереж](#).

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ*

* Команда iMoRe вважає прийнятним темпом реформ рівень індексу 2 і вище

Графік 2. Значення iMoPe та його компонентів у поточному раунді оцінювання**

** Назви компонентів було скорочено для зручності, але їхнє наповнення не змінилося

Топ-реформи випуску

Лібералізація регулювання валютних операцій

В Україні досі діє Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «[Про систему валютного регулювання і валютного контролю](#)». Його норми створюють надмірну зарегульованість, складність та бюрократизацію валютного регулювання в країні. Це, в свою чергу, негативно позначається на умовах ведення бізнесу в країні та її інвестиційній привабливості. Поступова лібералізація валютного регулювання передбачена [концепцією нового валютного регулювання](#), яку розробив НБУ.

Спрощення закордонних операцій українців, +4,0 бала

Постанова [Правління НБУ №14 від 23.02.2017](#), яка спрощує закордонні операції українців, є одним із перших кроків до лібералізації валютного регулювання.

Відтепер фізичні особи зможуть без індивідуальних ліцензій НБУ розміщувати на закордонних рахунках іноземну валюту з джерелом походження за межами України. Також індивідуальні ліцензії НБУ будуть непотрібні для здійснення інвестицій за кордон за рахунок коштів, що знаходяться за межами України.

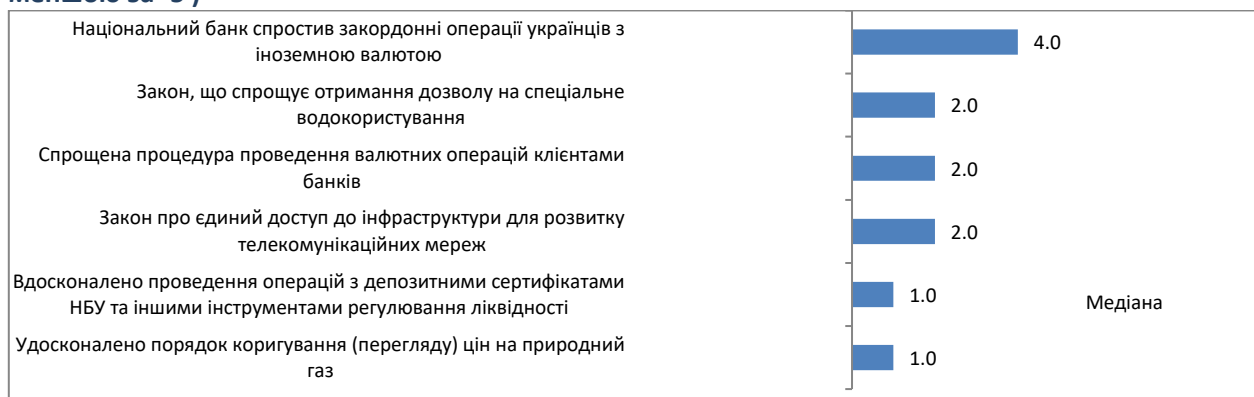
Коментар реформатора

«Нові, дебюрократизовані, підходи до ліцензування окремих операцій фізичних осіб дадуть українцям можливість розміщувати на закордонних рахунках іноземну валюту з джерелом походження за межами України без індивідуальних ліцензій НБУ. Наприклад, без ліцензій НБУ українці зможуть розміщувати на закордонних рахунках кошти, отримані ними за межами України як заробітна плата, стипендії, пенсії, аліменти, дивіденди тощо. Також фізичні

особи зможуть без індивідуальних ліцензій НБУ здійснювати інвестиції за кордоном за рахунок коштів, що знаходяться за межами України. Наприклад, проводити інвестування із закордонних рахунків, реінвестувати кошти за межами України, проводити торгівлю фінансовими інструментами на іноземних біржах та ін. Водночас, як ми неодноразово наголошували, це спрощення НБУ не звільняє фізичних осіб від зобов'язання декларувати доходи та сплачувати податки з них в Україні у відповідності до національного законодавства».

Олег Чурій, НБУ

Графік 3. Події, що визначали значення індексу протягом 20 лютого – 5 березня 2017 р., оцінка події є сумою її оцінок за різними напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5)

Спрощення процедур проведення валютних операцій клієнтами банків, +2 бала

[Постановою Правління](#) № 15 від 28.02.2017 НБУ спростив процедуру проведення операцій клієнтів банків з купівлі іноземної валюти та перерахування коштів за межі України на користь нерезидентів, а також змінив порядок контролю таких операцій.

Коментар реформатора

«Цим рішенням ми дозволили клієнтам банків не чекати підтвердження НБУ для купівлі іноземної валюти та перерахування коштів за межі України на користь нерезидентів. Уповноважені банки інформуватимуть регулятора про такі операції клієнтів уже після їх проведення. Таким чином, це дозволить спростити для бізнесу здійснення таких операцій і водночас зберегти ретельну перевірку операцій для запобігання непродуктивному відпливу капіталу. Адже якщо у Національного банку виникнуть сумніви у законності окремих валютних операцій, до банку може бути направлена вимога призупинити їх здійснення. Відновити проведення таких операцій банк зможе лише після отримання окремого повідомлення від НБУ».

Ігор Береза, НБУ

Коментар експерта

«Обидва зрушення з лібералізації регулювання валютних операцій є вагомими і знаковими не лише за своїм впливом на спрощення міжнародних розрахунків. Обидва – справжні «маленькі

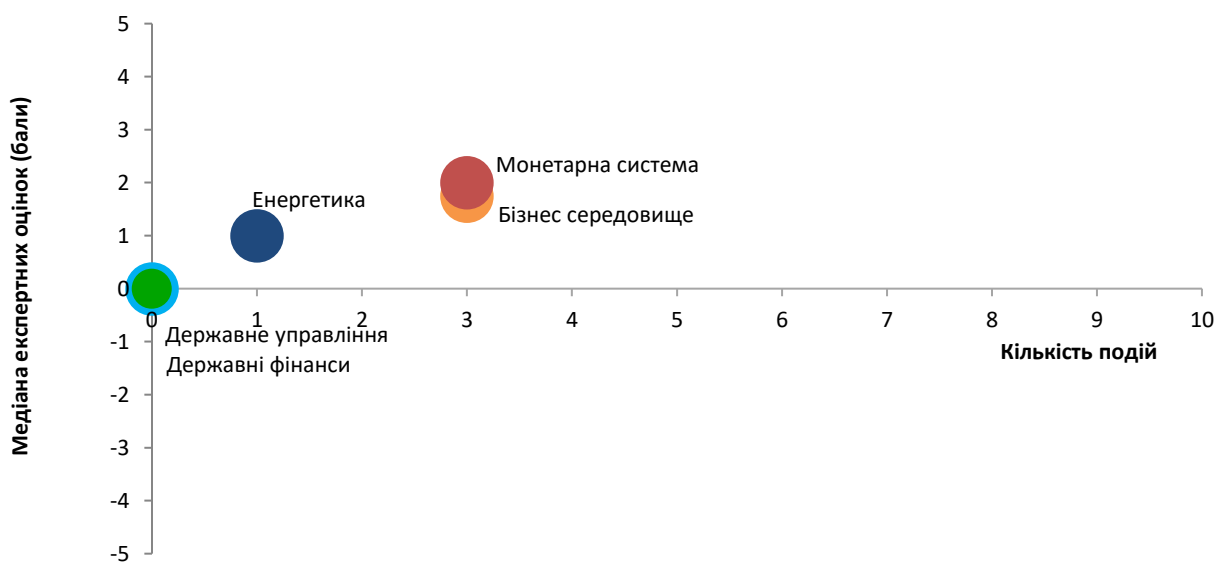
революції» у свідомості, прощання із радянською репресивною спадщиною та визнання нарешті місця України у глобалізованому світі.

По-перше, дозволено фізичним особам мати рахунки за кордоном і отримувати на них кошти без потреби просити в НБУ індивідуальну ліцензію. До цього часу населенню ніколи – ані в радянській, ані в пост-радянській Україні - не дозволяли офіційно мати закордонних рахунків, якщо тільки людина не жила за кордоном або не отримала індивідуальну ліцензію (що було цілком безперспективно). Зараз таким рахунком можна скористатися, щоб отримати зарплату, кошти від продажу товарів чи послуг із походженням з-поза меж України, а потім спрямувати ці ресурси на будь-яку мету – накопичення, гра на біржі, споживання, заведення в Україну тощо.

По-друге, компанії-імпортери тепер не мають просити у НБУ щоразу дозволу на купівлю іноземної валюти для оплати товарів чи послуг. Банк, до якого звертається компанія, сам може вирішити, чи підпадає операція під критерії ризикованості, і або продати їй валюту, або відмовити, без зайвих витрат часу і рухів з боку регулятора. Це по суті означає перехід до ризик-орієнтованого нагляду, заміну дозвільної системи на повідомлювальну (регулятор все одно буде бачити операції, він отримуватиме «Інформаційний файл», який міститиме всі дані), значно спрощує торговельні операції та покращує бізнес-клімат для компаній, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю. В перспективі спрощення обміну та переказу валют має поліпшити інвестиційний клімат, а складне валютне регулювання – перестати бути перепорою для припливу іноземних інвестицій. Важливо, чим обернеться така зміна на практиці, але очікування щодо результатів позитивні».

Марія Репко, Центр економічної стратегії

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій протягом 20 лютого – 5 березня 2017 р.

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками протягом 20 лютого – 5 березня 2017.

Державне управління	0.0
Державні фінанси	0.0
Монетарна система	+2.0
Спрощена процедура проведення валютних операцій клієнтами банків	+2.0
Вдосконалено проведення операцій з депозитними сертифікатами НБУ та іншими інструментами регулювання ліквідності	+1.0
Національний банк спростив закордонні операції українців з іноземною валютою	+2.0
Бізнес середовище	+1.8
Закон про єдиний доступ до інфраструктури для розвитку телекомунікаційних мереж	+2.0
Закон, що спрощує отримання дозволу на спеціальне водокористування	+2.0
Національний банк спростив закордонні операції українців з іноземною валютою	+2.0
Енергетика	+1.0
Удосконалено порядок коригування (перегляду) цін на природний газ	+1.0

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoPe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org.